

GAZETA LWOWSKA

DZIENNIK DLA DYSTRYKTU GALICYJSKIEGO

Nr. 31 — Rok III

Sobota, 6 lutego 1943 r.

DZIŚ: Doroty
JUTRO: Romualda

Wielka bitwa obronna nad Oskolem i środkowym Dońcem

Naczelna Komenda Niemieckich Sił Zbrojnych komunikuje z GŁÓWNEJ KWAFERY FUHRERA w dniu 5. lutego:

Próby lądowania znaczniejszych sił sowieckich w rejonie Noworosyjska zostały rozbite dzięki natychmiast przeprowadzonym kontratakami niemieckimi i rumuńskimi wojsk. Bataliony, które wylądowały, zostały otoczone i stoją w obliczu zniszczenia. Zatopiono 19 łodzi mających służyć do lądowania.

Silne ataki nieprzyjaciela w rejonie ujścia Donu i nad Kubaniem odparły wśród ciężkich strat dla bolszewików. Na południowym odcinku frontu donieckiego panuje w ogólności spokój. Nad środkowym Dońcem i na odcinku Oskół, toczy się wielka bitwa obronna ze wzrastającą gwałtownością.

Na południe od jeziora Ladoga salamały się ponownie przed niemieckimi liniami bojowymi wśród ciężkich strat ataki, prowadzone przy użyciu artylerii i czołgów.

W północnej Afryce i Tunisie walki o znaczeniu lokalnym.

Próba pewnej eskadry USA, aby w ciągu dnia pod osłoną chmur zaatakować zachodni obszar Niemiec, zawiodła. Samoloty myśliwskie i obrona przeciwlotnicza rozproszyły eskadrę i wyparły ją za morze. Przy tym stracił nieprzyjaciel 8 czteromotorowych bombowców. Wskutek bezplanowych rzutów bomb na zachodnie Niemcy.

W ciężkich walkach obronnych pomiędzy Donem a Dońcem odznaczyła się szczególnie 26 westfalska i 320 śląska dywizja piechoty.

Komunikat fiński

HELSINKI, 5. 2. Fiński komunikat wojenny ze środy brzmi: Na przesmyku Aunus wczoraj w godzinach wieczornych odparto w dwóch miejscach ataki nieprzyjacielskie, podjęte w sile do jednej kompanii. Na pozostałych frontach nie notowano ważniejszych wydarzeń.

Komunikat włoski

RZYM, 5. 2. — Włoski komunikat wojenny ze środy brzmi: Na odcinku frontowym w zachodniej Trypolitanii działalność oddziałów

Zgon b. premiera Japonii

TOKIO, 5. 2. — B. premier gen. Senjuro Hayaszi, jeden z najpopularniejszych „starszych mężów stanu” zmarł we środę. W lutym 1937 r. po ustąpieniu Hiroty, otrzymał on od cesarza misję utworzenia gabinetu. Później Hayaszi został mianowany przewodniczącym japońskiego towarzystwa mahometańskiego oraz prezesem komisji dla spraw ogólnych ligi dla rozwoju Azji.

Trzęsienie ziemi we Włoszech

RZYM, 5. 2. — W Ascoli Piceno, nad wybrzeżem adriatyckim w środkowych Włoszech, odczuto w dniu 2. lutego o godzinie 16.45 silny wstrząs ziemi szóstego stopnia, który w 4 minuty później powtórzył się.

wylądowczych. W Tunetani kontynuował nieprzyjaciel swe ataki przy wsparciu artylerii i znacznych sił pancernych. Włoskie i niemieckie oddziały utrzymały się mocno na swych stanowiskach i zadały nieprzyjacielowi ciężkie straty, mierząc między innymi 18 czołgów. W walkach powietrznych niemieckie myśliwce zestrzeliły 12 samolotów. Ziemia obrona przeciwlotnicza ze-

strzeliła jeden samolot. Dalszych osiem samolotów zniszczono na ziemi na jednym z lotnisk.

Kilka nieprzyjacielskich samolotów przeleciało w dniu wczorajszym w późnych godzinach wieczornych nad Crotone. Celny ogień ziemnej obrony przeciwlotniczej zapobiegł atakowi. Atak pociągnął za sobą ofiary i spowodował nieznaczne szkody.

Zachodni Kaukaz w ogniu krwawych i ciężkich zmagania

BERLIN, 5. 2. — Na zachodnim Kaukazie odsunięto się od nieprzyjaciela poprzedzili miejscami zacięte walki. Bolszewicy usiłowali kilkakrotnie zająć przez okrążenie daleko wysunięte odcinki pozycyjne i punkty oparcia, jednak bez rezultatu. Również na północny-wschód od Noworosyjska bolszewicy podjęli rozpaczliwe wysiłki celem wtargnięcia do niemieckiej głównej linii bojowej i rzucili do ataku nie mniej jak dwie dywizje i 3 brygady z towarzyszeniem licznych czołgów i samolotów bojowych. W ogniu zaporowym załamała się siła wypadu, a w toku zaciętych walk wręcz wydarło bolszewikom z rąk wszystkie przejściowo uzyskane sukcesy.

Dalsze ciężkie utarczki wywiązały się na południe od Krasnodaru. W okolicy tej załogi niemieckich punktów oparcia były zmuszone odeprzeć liczne silne wypadki, przy czym bolszewikom nie udało się dokonać włamania. Bolszewicy zostali tak osła-

bieni ciężkimi stratami w czasie swoich bezskutecznych ataków, że nie byli w stanie oprzeć się gwałtownemu przeciwwypadowi wojsk niemieckich i rumuńskich i musieli ponownie wycofać się z dwóch miejscowości, do których wtargnęli.

W nocy bolszewicy jeszcze raz zmasowali na wąskiej przestrzeni siły jednej dywizji i 3-ch brygad. Ponownie doszło do zaciętych walk w chwili kiedy musiano wypierać bolszewików z jednego miejsca, do którego udało się im wtargnąć. Przeciwdzierzenie wojsk niemieckich dosięgło tak głęboko bolszewickich stanowisk przygotowawczych, że przy odbijaniu pewnej ważnej miejscowości okrążono i rozbito wszystkie tabory bolszewickich oddziałów wypadowych. Wkońcu bolszewicy po poniesieniu niezwykle ciężkich strat chronili się ucieczką do swych stanowisk wyjściowych, pozostawiając w rękach niemieckich setki jeńców i wiele ciężkiego sprzętu bojowego.

Co mówił Roosevelt na konferencji prasowej

SZTOKHOLM, 5. 2. — Biuro Reutera oraz agencja United Press donoszą z Waszyngtonu o specjalnej konferencji prasowej, zwołanej przez Roosevelta, na której miał on wypowiedzieć się na temat konferencji odbytej z Churchilllem.

Kiedy więc Reuter informuje, jakoby prezydent w czasie spotkania w Casablance omawiał zasadnicze kwestie wojskowe, operacje marynarki wojennej oraz lotnictwa, agencja United Press donosi, jakoby Roosevelt miał w dłuższych wywodach

udzielić informacji na temat konferencji z prez. Vargasem w Natalu, przy czym wyraził się podobno, że w toku konferencji omawiane były wzmoczone wysiłki Brazylii, posiadające wielkie znaczenie dla zagadnień lotniczych na wodach południowego Atlantyku. Poza tym na temat wywodów Roosevelta agencja zdobywa się na stwierdzenie, że w sprawie „stosunku do Gaull'a do Girauda prezydent miał zauważyć, że między nim a Churchilllem nie udało się uniknąć pewnej wymiany zda-

Zbrojna neutralność Turcji jest strategiczną koniecznością

ANKARA, 5. 2. — Urzędowy dziennik turecki „Ulus” zamieszcza artykuł wstępny, w którego treści omawia przebieg konferencji w Adanie. W artykule tym pismo stwierdza, że rozmowy toczyły się dokoła spraw związanych z paktem brytyjsko-tureckim, zawartym w roku 1939.

W toku wspomnianej konferencji Churchill miał możliwość przekonać się o stanowisku Turcji w odniesieniu do jej polityki zagranicznej. A opierając się na wrażeniu, odniesionym z bezpośredniego zetknięcia się, przekonał się o konieczności utrzymania przez Turcję polityki zagranicznej i stanowiska neutral-

ności. Na czoło poruszanych tematów wybijały się zagadnienia ochrony interesów tureckich na obszarach, dla których Turcja ma zasadnicze zainteresowanie, przy czym osiągnięto całkowite porozumienie co do poruszanych problemów i to zarówno w chwili obecnej, jak i na przyszłość. Stan zbrojnej neutralności, w jakim obecnie znajduje się Turcja zmuszona do tego strategiczną koniecznością, jest korzystny dla wszystkich w tym zainteresowanych. Okaże się to dokładnie w związku z mającymi nastąpić wydarzeniami. Polityka Turcji jest od dawna znana.

Ryti: „Wojna zbliża się do swego punktu kulminacyjnego”

HELSINKI, 5. 2. — Prezydent państwa, Ryti, dokonał otwarcia sesji parlamentu fińskiego na rok 1943 i wygłosił przemówienie. Na wstępie swej mowy prezydent wskazał na działalność parlamentu, stojącą pod znakiem historycznych decyzji. Parlament był zmuszony zająć stanowisko wobec bardzo ciężkich problemów, udzielił on m. in. swej zgody na kroki obronne w czerwcu 1941 r. kiedy Związek Sowieców ponownie zaatakował Finlandię.

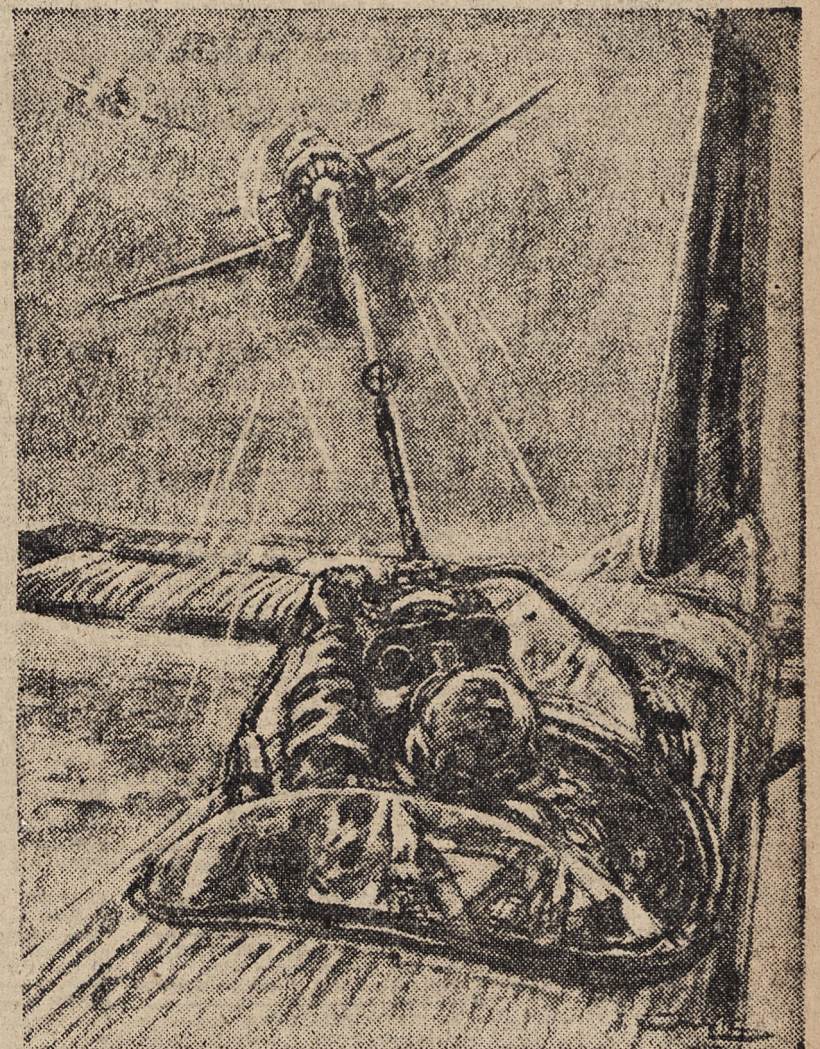
W części swej mowy, dotyczącej

polityki zagranicznej, prezydent państwa Ryti oświadczył, że wojna wielkich mocarstw zdaje się coraz bardziej zaostrzać i zbliża do swego punktu kulminacyjnego. Wśród wielkich wypadków z pewnością nie pozostawi Finlandii poza obrębem swego działania. Zadaniem Finów jest utrzymanie jeszcze silniej niż dotychczas, swoich sił wojskowych, gospodarczych i moralnych, ściśle zjednoczenie się i niewzruszone trwanie w każdej sytuacji przy zasadach wolności i niezależności Finlandii, biorąc sobie jako linię wytyczną honor i sukces kraju. Szczęście wojenne jest zmienne, ale trwałe zwycięstwo mogą wywalczyć tylko, ci, którzy bronią słusznej sprawy i posiadają silną wiarę.

Japonia a Indie

TOKIO, 5. 2. Na interpelację w sejmie, odnoszącą się do agitacji aliantów w stosunku do Indji premier Tojo powtórzył, że Japonia nie żywi żadnych terytorialnych pretensyj ani też zamiarów względem Indji. Przeciwnie, naród japoński śledzi z największą sympatią walkę narodu hinduskiego.

Bitwa powietrzna nad Tunisem

BERLIN, 5. 2. — Nad frontem w Tunisie doszło do wielkiej utarczki powietrznej. Cztery myśliwce niemieckie wypatrzyły formację, składającą się z 15-tu alianckich samolotów myśliwskich i przystąpiły niezwłocznie do ataku. W czasie wymiany ognia, trwającej oko-

ło 10 minut, zestrzeliły one z przeważającą cyfrowo formacją 7 samolotów, mianowicie 5 typu „Air-cobra” i 2 Curtiss”. Po utracie przez formację myśliwców alianckich prawie połowy samolotów, reszta zaniechała walki.

ALARM LOTNICZY: przez przeciąg 2 minut 10-sekundowe sygnały dzwinkowe z przerwami 1-sekundowymi
ODWOLANIE: przez przeciąg 1 minuty ciągłe nadawanie sygnału dzwinkowego
ALARM OGNIOWY: przez przeciąg 3 minut 3 krotko po sobie następujące sygnały dzwinkowe z przerwami około półminutowymi.

Na dzień dobry

Co palić, gdy forsą pęka portfel gruby?
 Kluby... Kluby... Kluby...
 Przy bridżu i winach najprzedniejszej sorty?
 Sporty... Sporty... Sporty...
 Po sutej kolacji dziesięciodaniowej?
 Machorkowe... Machorkowe... Machorkowe...
 Co wreszcie otrzeźwi, gdy człek w sztok urżnięty?
 Leventy... Leventy... Leventy...

Co palić

Co palisz w letocie czleku w każdy ranek?
 Rumianek... Rumianek...
 Co wciągasz, gdyś goły, jak turecki święty?
 Liść mięty... Liść mięty...
 Co krzepi, gdyś jeść chce najmłodsza pociecha?
 Liść orzecha... Liść orzecha... Liść orzecha...
 Jakie ćmisz najchętniej? (Kończę, bo cię znudzę)
 Cudze... cudze... cudze...

Jan Obuch

Kurtyzowany kot

Pani straszliwie cierpi, bo trzeba wiedzieć, że Pani oprócz domu ma na głowie męża z kucharką, dwóch platynowych przyjaciół, sprawy społeczno-polityczne wraz z wszystkimi wiadomościami, które Pani fabrykuje z igły, ale nie ma na głowie tego, co powinna mieć przede wszystkim, to jest kapelusza. Jakiś czas nosiła Pani na głowie patelnię, ze względu czysto oszczędnościowych, gdyż nie było tłuszczu w domu, potem piórko na tasie, aby wiedzieć, w którą stronę wiatr wieje, potem wazonek, w którym sadziła wszystkie swoje marzenia, gdyż groch nie udaje się na jałowej ziemi i w samej wodzie, wreszcie nosiła Pani potężną rurę niczym najnowszy typ armaty i tym fasonem pobiła ostatecznie wszelkie koncepcje zbrojeniowego przemysłu, gdyż żadna fabryka nie może dotychczas wymyślić armaty, która zabija bez wystrzału. Ale te wszystkie wymyśliła Pani nie spotykając się z należytą oceną; Pani poświęca się dla sztuki, chce świat zdobić mimo jego woli, ale świat jest giuchy i niemy na krzyk mody Pani. Toteż Pani poddaje się cierpliwie nowej próbie upiększenia świata. Panna Kizia przykłada Pani jakieś plastry na głowę z fikusami, aż po długich mękach przybiera tajemniczą maskę i szepcze „mam clou“, ale strasznie drogi, bo to jest model. Pani macha cierpiącą ręką z determinacją przyzwalającą i czeka. Panna Kizia zakłada na głowę coś, czego jeszcze nie było.

— Co to jest? — pyta Pani, w której oczach migotają jeszcze resztki umęczonego życia.

— „Kot kurtyzowany“ — pada frapujące słowo.

— Aha!

Pani przecież czytała icks poważnych romansów Dumás'a, oraz poważne rozprawy południa i w świadomości Pani powstaje realna interpretacja. Kot kurtyzany, to będzie napewno coś z Kleopatry, ale to oburzające, że żaden historyk nie wspominał o tym. Teraz pan jest pewna, że Kleopatę nie ugryzła żmija tylko kot, a wiadomo, że koty są jadowite i fałszywe. Na tym nowym odkryciu będzie można coś zarobić w wolnym handlu.

— A skąd panienka ma pewność, że to był kot, a nie żmija? — pyta Pani, idąc śladami swoich odkryć.

— A przecież żmija nie ma ogona, zresztą tę modę lansuje p. Antoine z Paryża.

— Nie Antoine, tylko Antoniuss i nie z Paryża, tylko z Egiptu — zaprzecza Pani oturzona brakiem wykształcenia u modystek — tylko co do żmii ma Pani rację, gdyż faktycznie nie ma ogona. Ale jak to się przechowało?! — pyta Pani podniecona.

— To dzisiaj jedna kucharka przyniosła.

Pani zaniemówiła, pomyślała tylko, że modystki muszą otrzymać oświadczenie z wykształcenia, kazała sobie model zapakować i wysłała. W domu naturalnie Pani nigdy nie może zaznać spokoju potrzebnego do przetwarzania wydarzeń historycznych. Zaraz w przedpokoju usłyszała niesamowite wycie Maciusza, który leżał obandażowany i kwiczał jak prosie.

— Co Kunegunda znowu jemu zrobiła?

— Ta co, obciąlam mu ogon, bo już zwariował z nim mój — wrzasnęła Kunda waląc bojowo patelnia w stół. — Jak Pani kazała uciąć ogon obermanowi, to kot niby gorszy, czy jak? A za ogon tom dostała od panny Kizi 100 złotych; a pani za ogon Kinga co dostała?! Ta jeszcze Pani zapłaciła weterynarzowi, nie?! Ta Pani nic si na handlu nie kapuji i już!

Pani nie dosłyszała ostatnich słów, tylko z cierpiącym wdziękiem usunęła się zemdlna na najbliższy fotel!

Bimbam.

HUMOR

— Panie starszy, wszystkie potrawy są przesolone

— Zaraz podam rachunek

— Tak potrawy bez soli, za tę cenę przesolone!

* * *

— Pan prosi o „bezugschein“ na bućki dla małego synka. Który numer?

— Czterdziesty czwarty.

Małżeństwa z czasów okupacji sowieckiej

KRAKÓW, 5. 2. — Na podstawie nowego rozporządzenia (Dz. Rozp. dia Gen. Gub. z dnia 8. lutego br.) dotyczące Okręgu Galicja, wszystkie małżeństwa zawarte na byłym sowieckim obszarze Gen. Gub. w czasie od 5. maja 1940 do 1. sierpnia 1941 r. z pominięciem prawa sowieckiego są ważne, jeżeli zawarte zostały według przepisów, obowiązujących na tych terenach w dniu 31. sierpnia 1939 roku.

Jakiegokolwiek uchybienia przeciw przepisom zapowiedzi są tu bez znaczenia, rozporządzenie jest jednak nieważne, gdy jedno z małżonków zawarło powtórny związek małżeński.

Przymusowe szczepienie przeciw tyfusowi

KRAKÓW, 5. 2. — Rozporządzeniem zamieszczonym w Dzienniku Rozporządzeń dla Gen. Gub. z dnia 8. lutego br. nałożony został na każdego mieszkańca Gen. Gub. obowiązek szczepienia przeciw tyfusowi brzusznemu jeden raz w roku.

Obowiązek szczepienia przymusowego nie dotyczy dzieci poniżej lat 8 i osób dorosłych powyżej lat 55. Wyjęte są spod niego również osoby, które przebywają w Gen. Gub. tymczasowo i nie zatrzymują się dłużej niż 8 miesiące, dalej — osoby, które w ostatnich 5 latach przechodziły tyfus brzuszy i wreszcie te osoby, u których szczepienie wywołałoby mogło poważny uszczerbek na zdrowiu.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 1. lutego br.

Z notatnika reportera

UWAŻAJMY NA DZIECI. (y) Zabawiająca się jazdą na sankach Wawruszczak Janina, lat 11 (Gródecka 31) wyrwała się w pewnej chwili tak nieszczęśliwie, że doznała złamania kości udowej. Po prowizorycznym zaopatrzeniu lekarz Pogotowia przewiózł ją do szpitala przy ul. Krasickich 5.

POKASANA. — Hołod Julia, lat 65 (Jana Styki 8) została napađnięta i dotkliwie pokasana przez bezpańskiego psa, doznając ran obu rąk. Lekarz Pogotowia po zaopatrzeniu ran, skierował pokasaną na Miejską Stację Sanitarną.

Zorganizowana praca na roli zwiększy produkcję płodów ziemnych

KRAKÓW, 5. 2. — Ogólna powierzchnia Gen. Gub. wynosi 14,5 milionów hektarów. Z tą powierzchnią i swymi 2 153 000 gospodarstwami oraz dostateczną liczbą rolnych sił robotniczych stało się dzisiaj Gen. Gub. jednym z bardzo ważnych obszarów, który ze swego nadmiaru mógł oddać znaczne ilości do dyspozycji Rzeszy Niemieckiej.

A przy tym istnieją tutaj jeszcze ogromne rezerwy produkcyjne, gdyż przeciętny plon wynosi 50—70% w stosunku do plonów w Niemczech.

Powody tej niższej produkcji można ująć w trzy grupy: po pierwsze obszary rolnicze są tu bardzo rozproszkowane, co wywołane zostało ustawą o dziedziczeniu. Ustawa ta pozwalała rozdrabniać powierzchnię uprawną, przy czym córki dziedziczyły po matce a synowie po ojcu. Skutek był taki, że jedno gospodarstwo rolne rozpadało się na wiele małych poletek, przy czym poletki te były nieraz bardzo od siebie oddalone. Stan ten istnieje do dzisiaj. Stąd też znajdujemy w Gen. Gub. 1,6 miliona gospodarstw wiejskich poniżej 5 hektarów powierzchni. Z tych 1,6 miliona gospodarstw 310 000 ma wielkość do 1 hektara tylko, 440 000 gospodarstw — ma do 2 hektarów powierzchni. W tych gospodarstwach o powierzchni poniżej 5 hektarów żyje równo 10,5 miliona ludzi, przy czym powierzchnia użytkowa tych gospodarstw wynosi 3,1 mil. hektarów.

Drugą przyczyną tej mniejszej w stosunku do Rzeszy wydajności rolnej Gen. Gub. jest niewystarczające zaopatrzenie gospodarki rolnej w konieczne maszyny i narzędzia rolnicze, w nawozy, zły stan budynków gospodarskich, brak mleczarń, urządzeń chłodniczych i spichrzów a więc brak inwestycji koniecznych dla racjonalizowania gospodarki rolnej.

Trzecią przyczyną tego stanu należy upatrywać w braku współpracy nauki i wiedzy z rolnictwem i niewykorzystaniu doświadczeń oraz w niecelowej organizacji pracy.

Jeżeli chodzi o rozdrobnienie gospodarstw wiejskich w Gen. Gub., to powoli usuwa się ten stan, zwłaszcza, że wieśniak poznał pożyteczność komasacji. Jednakże na wyniki tej pracy trzeba czekać jeszcze lata. Inwestycje na większą skalę można będzie przeprowadzać dopiero po zakończeniu wojny, nie dlatego, że

by nie można dostarczyć środków ulepszających, lecz że zakłady produkcyjne, które by pracowały dla rolnictwa, muszą spełniać obecnie ważne zadania wojenne. Toteż w trzecim roku gospodarczym Gen. Gub. trzeba będzie w pierwszym rzędzie zastosować takie zarządzenia w sprawie podniesienia produkcji rolnej, które nie wymagają żadnych wielkich inwestycji, lecz jedynie celowej organizacji pracy.

W związku z posiedzeniem rolniczym, które odbyło się w Zakopanem pod koniec stycznia, zwrócono jeszcze raz uwagę na gospodarstwa wzorowe i działalność agronomów gminnych i powiatowych, których zadaniem jest pokazanie ludności wiejskiej, jak przy racjonalnej organizacji pracy można uzyskać dobre plony nawet na przeciętnej ziemi. Aparat agronomów wiejskich, pośredniczący pomiędzy rolnikiem a administracją rolą, ma praktycznie przeprowadzić poradnictwo rolne. 1600 agronomów gminnych i powiatowych i 20.000 agronomów wiejskich tworzy dzisiaj ważny aparat w administracji rolnej Gen. Gub. Agronomowie ci jeszcze obecnie przechodzą przeszkolenie w gospodarstwach wzorowych, gdzie prak-

tycznie zapoznają się z racjonalną gospodarką rolą. O praktycznych obowiązkach rolników samych ukazało się specjalne zarządzenie.

Z zarządzeń mających na celu podwyższenie produkcji należy jeszcze wymienić, że w Okręgu Galicja przygotowano oprócz materiału siewnego, dostarczonego z pozostałych okręgów, jeszcze dodatkowo 210 000 metrów materiału siewnego. Ponadto ma być w roku bieżącym obciążonych rzepakami 35 000 hektarów ziemi. Umowy w sprawie uprawy buraków cukrowych nie będą odtąd zawierane tylko o powierzchnię, lecz także o najmniejszy kontyngent buraków. Wiele uwagi poświęca się również uprawie warzyw. Powierzchnia uprawna w czterech pozostałych okręgach została podniesiona dla warzyw z 30 000 na 40 000 hektarów w każdym z okręgów. W okręgu Galicja doprowadzono uprawę warzyw w ciągu pierwszego roku gospodarki do 20 000 hektarów. Uprawie warzyw poświęca się z tego względu tyle starania, że warzywa stanowią ważny środek żywnościowy i jako taki można je podciągnąć pod względem gospodarki żywienia do planów odnośnie nowych zniw.

Egzaminy czeladnicze dla uczniów zakładów przemysłowych

Główna Grupa Gospodarka Przemysłowa i Ruch Drogowy w Izbie Dystryktu zwraca się do wszystkich członków Grupy Przemysłu w Galicji w sprawie egzaminów czeladniczych.

W myśl przepisów wszyscy ci uczniowie zakładów przemysłowych, których czas nauki kończy się w r. 1943, a którzy zamierzają złożyć egzamin czeladniczy przed wydziałem egzaminacyjnym, mają to zgłosić pisemnie na później do dnia 20. lutego br. Podania należy kierować pod adresem: „Izba Gospodarcza Grupa Przemysłowa (Wirtschaftskammer Gruppe Industrie), Lwów, ul. Ochronek 6/8. Do podania zredagowanego w języku niemieckim o dopuszczeniu do egzaminów należy dołączyć: własnoręcznie napisany życiorys (zredagowany w języku niemieckim, polskim lub ukraińskim), 2) zaświadczenie wydane przez kierownictwo zakładu przemy-

słowego, w którym petent odbywał swą naukę, a określający rodzaj tej nauki i czas jej trwania i 3) ewentualne inne świadectwa dotyczące jakiegokolwiek specjalnego wykształcenia. W podaniu musi być wyraźnie zaznaczony zawód, do jakiego petent się sposobil.

Ażby kandydatom tych egzaminów dać sposobność ugruntowania potrzebnych wiadomości, zostaną zorganizowane kursy przygotowania do tych egzaminów. Będą one trwały od 60 do 90 godzin. Nauka będzie się odbywała w niedziele i w ciągu jednego lud dwu wieczorów dni roboczych. Oplata wyniesie od 40—60 zł. Uruchomienie takich kursów będzie zależało od ilości zgłoszeń. Tym samym wnosząc podanie należy już zgłaszać się do ewentualnego uczestnictwa w tych kursach.

Za czasów „dziadowskich wójtów“

Problem opieki społecznej związany w formie opieki otwartej i zamkniętej znajduje szczególnie w obecnych warunkach szerokie zastosowanie wobec zrozumiałego zubożenia ludności wskutek wojny. Ciężkie to zadanie spoczywa na barkach Urzędu Opieki Społecznej.

Jeśli sięgniemy do przeszłości, kwestia urzędowej opieki nad ubogimi wyłania się dopiero w pierwszych latach XVII. wieku, kiedy to miasta zastanawiały się nad uregulowaniem wzrastającej fali żebractwa. Wówczas ustanowiono policję ubogich, mianowano t. zw. „wójtów dziadowskich“, albo „wójtów ubóstwa“, którzy mieli jako zadanie opiekę nad ubogimi, segregowanie na zdolnych do pracy i przeznaczanie do robót miejskich, natomiast niezdolni otrzymywali zasiłki i pozwolenia na uprawianie żebractwa, albo pomieszczenie w szpitalu czy przytułku. W ten sposób zarządy miast starały się zlikwidować żebractwo, które najczęściej bierze swój początek z nędzy, niedostatku i niezabezpieczonej starości.

Obecnie kwestia ta ma unormowane formy w postaci placówek społecznych, które spełniają ważny cel: dają opiekę moralną, prawną i materialną niezamożnej ludności.

Dwie nowe komety odkryto na nieboskłonie

KRAKÓW, 5. 2. — Na podstawie wiadomości, jakoby astronom Ferrandemes z Santiago de Chile miał odkryć nową kometa. olbrzymich rozmiarów, rozpoczęto również na północnej półkuli naszej ziemi poszukiwania za tym ciałem niebieskim. W rezultacie okazało się jednak, że wiadomość ta jest blufem, który miał tylko tę jedną dobrą stronę, że przy tej sposobności odkryto dwie mniejsze komety. Pierwsza z nich została odkryta przez astronoma fińskiego L. Oterme w Abo, noszącym obecnie nazwę Turko, w dniu 6 listopada w gwiazdozbiorze Byka. Już w dniu 10 grudnia można było obserwować tę kometa o jasności, dochodzącej do 10,3 stopni w Berlinie. Nazwa nadana tej komecie brzmi „Oterma 1942 f.“. Niekorzystne położenie jej drogi parabolicznej spowodowało, że ciało to znowu ukryło się przed widocznością instrumentów astronomicznych.

Równocześnie jednak Fedtke dołdał nagle z Królewca o odkryciu

przez siebie nowej, jeszcze jaśniejszej komety ósmej wielkości. Podczas gdy kometa Oterma znajdowała się tuż na prawo od planety Saturna, to kometa Fedtke zajmowała w chwili odkrycia położenie na lewo poniżej planety Jupitera. Wskazówka ta była wystarczająca do zaobserwowania nowej komety w Berlinie w dniu 17 grudnia koło gwiazdy Zeta w gwiazdozbiorze Raka. W dniu 6 stycznia 1943 r. można ją było zaobserwować nieuzbrojonym okiem, i zdaje się nie minąć się z prawdą przypuszczenia, iż dosięgnie ona czwartego stopnia wielkości.

Według najnowszych obliczeń jej drogi, nowo odkryte ciało niebieskie znajdowało się w dniu 26 stycznia w najbliższym sąsiedztwie ziemi, podczas gdy perihelium, czyli największe zbliżenie do słońca spodziewane jest w dniu 7 lutego. Ruch po swej drodze kometa ta odbywa w kierunku odwrotnym do wskazówek zegara i pomimo swego niewielkiego nachylenia, wynoszącego zaledwie 10 1/2 stopni, kometa ta jest

cyrkumpolarna, czyli widoczna jest przez całą noc.

Pod warunkiem, że odbłask księżycy nie umniejszą znacznie jej widoczności, kometa tę można znaleźć poniżej położonych na prawo gwiazd wag Wielkiej Niedźwiedzicy. noszącej też nazwę Wag Niebieskich. Z gwiazdami tymi, oznaczonymi jako Alpha i Beta kometa tworzy w dniu 6 lutego linię prostą. W dniach 21 i 22 lutego będziemy świadkami pięknego zjawiska, iż kometa Fedtke będzie znajdowała się w odległości zaledwie jednej średnicy księżycy od trzeciej gwiazdy wagowej Gamma w konstelacji Wielkiej Niedźwiedzicy.

Najskromniejsze optyczne środki pomocnicze, jak lornetka teatralna lub ręczna luneta wystarczą w zupełności do zaobserwowania tego zjawiska. W ciągu następných tygodni kometa zatoczy na niebie olbrzymi łuk, który doprowadzi ją do konstelacji Psów Gończych, po czym stopniowo będzie zanikała, aby wreszcie pograżyła się w nieskończoności wszechświata.

